

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024- 2030

*Załącznik do Uchwały Nr LIX/531/24
Rady Miejskiej w Bobolicach
z dnia 20 marca 2024 r. .*

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2030**

Bobolice 2024 r.

1. Wprowadzenie

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka, jako „naturalna i podstawowa komórka społeczna” jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Zadaniem instytucji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony bliskich.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest realizacją zapisu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej jak również wytycznych wskazanych w Uchwale Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program zakłada stałą, kompleksową i zintegrowaną współpracę podmiotów podejmujących na terenie Gminy Bobolice działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w 4 obszarach:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Program jest spójny z działaniami ujętymi do realizacji w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bobolice.

1. 1. Definicja

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie i krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1. 2. Formy przemocy domowej

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych,

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów i inne,

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne,

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

1. 3. Skutki przemocy domowej

Przemoc jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym.

Konsekwencje doświadczenia przemocy przez osoby dorosłe

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości zapadania na choroby somatyczne związane ze stresem, przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu, czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewności, stany lękowe (w tym lęk przed bliskością), nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, trudności z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność. Osoby doznające przemocy zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią osoby stosującej przemoc domową. Zachowania te przez psychologię tłumaczone są występowaniem syndromu wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywności służącej zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, powstałego na gruncie wcześniejszych doświadczeń.

Konsekwencje doświadczenia przemocy przez dzieci. Dzieci często są bezpośrednimi osobami doznającymi przemocy lub/i świadkami przemocy domowej. Obok obrażeń cielesnych przemoc powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb negatywnie wpływa na rozwój dziecka i jest przyczyną wielu chorób psychosomatycznych. Dzieci wykorzystywane seksualnie wykazują wysoki poziom depresji, czują się osamotnione, miewają myśli samobójcze, zaburzenia snu, mogą być nadpobudliwe, agresywne. Cechuje je obniżona samoocena i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne dziecka wpływa destrukcyjnie na kształtowanie się jego osobowości. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego, deficytów intelektualnych, problemów aktywno-behawioralnych (agresja, samoponiżenie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm). Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej, jej konsekwencje mogą wpływać na funkcjonowanie człowieka przez całe jego życie.

Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Mogą do nich należeć: trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków. Zachowania te to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy domowej. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie (zwłaszcza seksualnej) powoduje problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami także w wieku dorosłym. Ponadto, zachowania przemocowe nierzadko są dziedziczone i pokoleniowo powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie, jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci staną się krzywdzącymi rodzicami.

Spoleczne konsekwencje przemocy w rodzinie

Przemoc zagraża życiu, niesie za sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u osób doznających przemocy, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniechania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Niezbędne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

2. Przemoc domowa w wybranych aktach prawnych

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Ochronę osób, w tym dzieci przed przemocą domową gwarantuje Konstytucja RP. Art. 40 mówi, że „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Art. 47 - „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”. Art.71, pkt.1 - „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”. Art. 72 - „Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzwieciem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny

Art. 207 kodeksu karnego uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo - „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”, „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy dla lat 8”.

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Sytuację osób doznających przemocy domowej regulują również przepisy prawa cywilnego zawartego głównie w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Omówione są tam następujące kwestie: małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa, opieki i kurateli.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Ustawa wskazuje rozwiązania, które mają zapewnić lepszą ochronę prawną dla osób doznających przemocy domowej, a jednocześnie zwiększa skuteczność przeciwdziałania przemocy. Ustawa określa m.in. zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Pozostałe akty prawa krajowego oraz inne dokumenty wydane przez organy państwowe:

- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny wykonawczy
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

3. Diagnoza skali zjawiska przemocy domowej

3.1. Skala problemu w aspekcie ogólnopolskim

W 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej było zrealizowane badanie pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie”, które pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej, jak i na temat mechanizmów doznawania przemocy.

Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy domowej w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, czy ekonomicznej. Badanie pokazało, że około 85% - 90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy, jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Nadal jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu w odniesieniu do stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą

jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy. Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy domowej, to stwierdzenie „Ofiary przemocy domowej akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – około 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.

Obecnie zdecydowana większość Polaków uważa, że prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy domowej (72%) oraz, że pomaganie osobom krzywdzonym jest obowiązkiem moralnym każdego człowieka (76%).

Polacy w swoim otoczeniu najczęściej zauważają przemoc psychiczną, najmniej dostrzegalna jest przemoc seksualna. Większość badanych (81%) deklaruje, że nie zna rodzin, gdzie dochodzi do przemocy wobec dzieci. Zdaniem ekspertów, przemoc wobec dzieci bardzo trudno zauważyć, poza oczywistymi zachowaniami agresywnymi, doświadczanie przemocy przez dzieci dzieje się za zamkniętymi drzwiami.

Na poziomie deklaracji, ponad połowa badanych, którzy obserwują w swoim otoczeniu rodziny dotknięte przemocą, podejmują w związku z tym działania. Co trzeci badany przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy psychicznej i fizycznej. Niemal, co czwarty był świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Niemal co piąty badany doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia. Przemocy domowej najczęściej doświadczają kobiety i dzieci, choć dotyczy ona także mężczyzn. Na przemoc najbardziej narażone są osoby, które doświadczyły jej w dzieciństwie. Wyniki badania bardzo wyraźnie wskazują na korelacje pomiędzy nadużywaniem alkoholu, a przemocą domową.

Osoby doświadczające przemocy domowej najczęściej w rodzinie szukają pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Nieco rzadziej badani, których dotknęła przemoc, zgłaszali się na policję. Pojawiły się też liczne odpowiedzi dotyczące zgłaszania się do ośrodka pomocy społecznej.

Podstawową formą pomocy, z której korzystały osoby doznające przemocy domowej były: wsparcie psychologiczne (od 47% w przypadku przemocy psychicznej do 36% w przypadku przemocy ekonomicznej), pomoc prawna (od 38% do 12%) oraz pomoc socjalna/materialna (od 27% do 13%).

Osoby, które doświadczały przemocy domowej i zwracały się w związku z tym o pomoc, dosyć wysoko oceniają jej skuteczność. Specjaliści zwracają uwagę, że skuteczność pomocy często zależy od motywacji osób doznających przemocy oraz chęci do współpracy.

Wbrew stereotypom demograficzny profil sprawcy nie daje się łatwo określić. Ogólnie stosowanie przemocy nie jest powiązane z wiekiem, wykształceniem, wielkością miejsca zamieszkania, ani też z sytuacją zawodową, czy zdrowotną. Jeśli chodzi o ocenę sytuacji materialnej, to wraz z jej pogorszeniem rośnie udział osób, które kiedykolwiek stosowały przemoc.

To, co łączy osoby stosujące przemoc domową, to przede wszystkim wspólne doświadczenia oraz środowisko, w którym się wychowywali i żyją. Są to więc w większości osoby, które same doświadczały przemocy oraz osoby w otoczeniu, których przemoc jest codziennością.

Zdaniem ekspertów wielu sprawców łączy też wspólne postawy tj. np. mają potrzebę władzy i kontroli, poczucie bezkarności oraz nie rozumieją swojej winy.

W 2021 r. na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zostało przeprowadzone badanie „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci”. Głównym celem badania było dokonanie diagnozy skali

zjawiska przemocy domowej wobec dzieci w Polsce.

Według Polaków najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy domowej wobec dzieci była przemoc psychiczna. W drugiej kolejności najczęściej występujące to: zaniedbanie oraz przemoc fizyczna. Prawie co piąte dziecko w Polsce doznawało przemocy fizycznej (19%) i psychicznej (18%). 9% doznawało przemocy ekonomicznej, a 8% seksualnej.

Nieznacznie częściej osobą stosującą przemoc był mężczyzna. 54% mężczyzn przyznało, że zdarzało się im dać dziecku klapsa, w porównaniu do 45% kobiet. Co piąty Polak przyznał, że były sytuacje, kiedy obrażał, zwymyślał dziecko oraz uderzył je dłonią po ciele a 15% przyznaje, że zdarzyło mu się zastraszać dziecko (odpowiednio 13%, 15% oraz 9% w przypadku kobiet). 38% dzieci poniżej 18 lat dostało od rodziców/opiekuna klapsa. 16% dzieci poniżej 18 r. życia było obrażane i wyzywane. 12% zostało kiedykolwiek uderzone dłonią po ciele, a 8% doznaje/doznawało zastraszania.

Większość osób (61%), które zaobserwowały przemoc w swoim otoczeniu, podjęła w związku z tym działania. Była to przede wszystkim rozmowa, uświadomienie problemu (26%) oraz zgłoszenie na Policję (20%) czy do pomocy społecznej (18%). Osoby, które nie podjęły żadnych działań w związku z zauważeniem występowania przemocy, przyznały, że nie zrobiły tego głównie ze względu na poczucie, że nie chcą się wtrącać (19%) i z obawy, strachu (19%). Polacy ocenili swoją wiedzę dotyczącą przemocy domowej na dość wysoką. Prawie połowa (49%) uważa, że wie o przemocy domowej wobec dzieci dużo lub sporo (43%).

Doświadczenia przemocy w dzieciństwie w bardzo dużym stopniu rzutuje na dorosłe życie. Wyniki badania pokazały, że prawie, co trzeci Polak (32%) przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy fizycznej, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej. Przemocy najczęściej dopuszczali się członkowie najbliższej rodziny: ojciec, matka, rodzeństwo.

Zdecydowana większość Polaków (81%) była również świadoma, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami. Polacy byli prawie jednomyślni w przekonaniu, że każdy, kto dostrzeża przemoc w rodzinie wobec dziecka, powinien zareagować.

W 2022 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badania na temat skali zjawiska przemocy wśród kolejnej grupy osób, która może być szczególnie narażona na stosowanie przemocy domowej, tj. wśród osób starszych i niepełnosprawnych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród osób niepełnosprawnych najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób niepełnosprawnych biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych – przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób niepełnosprawnych – przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%).

Najczęściej występującą formą przemocy wobec osób starszych była przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna, ekonomiczna i zaniedbanie, a najrzadziej natomiast przemoc seksualna.

Przemocy fizycznej doznawały najczęściej osoby niepełnosprawne -57,8% respondentów z tej grupy, w następnej kolejności osoby starsze niepełnosprawne -45 %, najrzadziej, ale równie często osoby starsze. Przemocy psychicznej najczęściej doznawały osoby starsze 87%, osoby niepełnosprawne 78%. Natomiast osoby starsze niepełnosprawne wskazały, że doznają przemocy psychicznej w 7%. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku przemocy seksualnej, której wśród badanych najczęściej doznawały osoby niepełnosprawne – co piąty badany z tej grupy; a w dalszej kolejności

także co 6 osoba starsza niepełnosprawna oraz co 8 badana osoba starsza. Przemoc ekonomiczna była najczęściej doznawana przez osoby starsze - 43% i osoby starsze niepełnosprawne - 41%. Doznawała jej też co trzecia badana osoba niepełnosprawna. Zaniedbania doznawała co trzecia badana osoba starsza, 3% osób starszych niepełnosprawnych i co piąta badana osoba niepełnosprawna.

Jednym z ważniejszych wniosków płynących z pogłębionych wywiadów jakościowych, które dotyczyły rodzajów przemocy, jakiej doznają osoby starsze i osoby niepełnosprawne, jest to, że niemalże zawsze różne formy przemocy łączą się ze sobą i były stosowane razem lub naprzemiennie w stosunku do tej samej osoby.

Osobą stosującą przemoc domową wobec osób starszych i niepełnosprawnych byli najczęściej mężczyźni z najbliższego środowiska domowego: mężowie, partnerzy, a rzadziej dorośli synowie.

Najczęściej wskazywane przejawy przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych to znieważanie, wyzwiązanie, ośmieszanie, lekceważenie, zastraszanie, szantażowanie.

3.2. Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doznających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form przemocy

(Wyniki badań: EU-CONSULT dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, rok 2017, raport końcowy; wnioski)

Wniosek 1

Badania pokazały, że istnieje duża liczba oraz różnorodność placówek wspierających osoby doznające przemocy. Liczba placówek występujących w danej miejscowości jest skorelowana z jej wielkością – im większa miejscowość, tym większa dostępność placówek wsparcia. Największą dostępnością charakteryzują się punkty konsultacyjne dla osób doznających przemocy, stanowią one blisko 2/3 infrastruktury wsparcia na terenie całego kraju.

Wniosek 2

Pomoc oferowana przez placówki wspierające osoby doznające przemocy jest różnorodna i odpowiada potrzebom większości badanych osób. Zdaniem badanych dostosowana jest do indywidualnych potrzeb osoby doznającej przemocy oraz zależna od rodzaju przemocy, jakiego dana osoba doświadczała. Osoby doznające przemocy wskazały, że w przypadku zaistnienia przemocy domowej, niezależnie od rodzaju przemocy, kluczową potrzebą jest zapewnienie osobie doznającej przemocy pomocy psychologicznej –wskazało tak blisko 80% respondentów. Podobna liczba badanych zwróciła uwagę na konieczność odizolowania sprawcy przemocy od osoby doznającej tejże przemocy. Badani w małym stopniu korzystali z pomocy finansowej, niski był również stopień korzystania z miejsc noclegowych, jednak respondenci wskazali, że w przypadku zaistnienia takiej potrzeby w pierwszej kolejności korzystali z pomocy rodziny bądź znajomych.

Wniosek 3

Należy zauważyć tendencję wzrostową dotyczącą zaufania osób doznających przemocy do instytucji oferujących wsparcie. Wzrost zaufania może być następstwem skuteczności procedury „Niebieskiej Karty” oraz wysokim stopniem profesjonalizmu i różnorodnością pomocy, czym cechują się instytucje udzielające wsparcia osobom doznającym przemocy.

Wniosek 4

Jak pokazują badania, wzrosła liczba osób, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. Świadczyć to może o wzroście poziomu zaufania osób doznających przemocy do instytucji oferujących wsparcie. Jednocześnie osoby

doznające przemocy deklarują pozytywne oddziaływanie procedury na ich sytuację.

Wniosek 5

Informacje dotyczące oferowanych form pomocy dla osób doznających przemocy są dostępne w dużym stopniu. Badani wskazywali, że informacje takie pozyskiwali z różnych źródeł: zarówno od znajomych, współpracowników i rodziny, jak również od funkcjonariuszy Policji czy pracowników socjalnych, z Internetu, prasy, bądź telewizji.

Wniosek 6

Mnogość form pomocy pozwala na przyjęcie przez pracowników instytucji indywidualnego podejścia do każdej osoby doznającej przemocy, duża różnorodność form pomocy powoduje, że osoby, które wcześniej niechętnie korzystały z pomocy, coraz częściej przekonują się do zasadności skorzystania ze wsparcia w celu zmiany swojej sytuacji życiowej. Dużą rolę w indywidualizacji wsparcia zapewnia poradnictwo psychologiczne i wsparcie socjoterapeutyczne, które pozwala na zdiagnozowanie sytuacji osoby doznającej przemocy oraz jej przekonanie do skorzystania z oferowanego wsparcia.

Wniosek 7

Zwiększająca się liczba projektów i programów pomocowych pozwala na dotarcie z informacją na temat oferowanego wsparcia do osób, które z uwagi np. na oddalenie od placówki oferującej wsparcie nie wyrażały dotychczas chęci skorzystania z pomocy. Należy również zwrócić uwagę, że ww. programy i projekty wiążą się ze stałym poszerzaniem dostępności form pomocy.

Wniosek 8

Respondenci wskazywali, że informacja o formach wsparcia dla osób doznających przemocy jest dostępna poprzez różne kanały informacyjne, zaś jej treść jest dostosowana do potrzeb odbiorcy (np. dzieci, osób z niepełnosprawnościami). Wskazywano, że informacja jest dostępna za pomocą mediów tradycyjnych (prasa, radio, telewizja), jak również przez internet. Respondenci wskazywali, że informację taką można uzyskać również dzięki billboardom, plakatom oraz ulotkom. Taka różnorodność kanałów komunikacji pozwala na uzyskanie informacji przez szerokie grono odbiorców (np. przez osoby w podeszłym wieku, które często nie korzystają z internetu).

Wniosek 9

Eksperti stwierdzili, że potrzebna jest kolejna duża i spójna kampania informacyjna, najlepiej wykorzystująca znane osoby. Ponadto, kampania nie może ograniczać się do internetu, gdyż znaczna część osób doznających przemocy nie ma do niego dostępu. Największe nasilenie zjawiska przemocy występuje na wsiach. W miastach odsetek takich sytuacji rozłożony jest w miarę równomiernie, niezależnie od wielkości miejscowości. Powyższe znalazło potwierdzenie w badaniach, zgodnie, z którymi największy odsetek osób doznających przemocy zamieszkuje na wsi (blisko 25%), zaś wskaźnik w miastach, niezależnie od ich wielkości, jest w miarę jednolity i wynosi około 15-17%.

Wniosek 10

Badania pokazały, że dużą rolę w przeciwdziałaniu przemocy odgrywają działania profilaktyczne (edukacyjne, informacyjno-promocyjne) oraz interwencyjne. Zasługą działań profilaktycznych jest przede wszystkim zwrócenie uwagi potencjalnych świadków przemocy, jej sprawców oraz osób jej doświadczających na problem przemocy oraz wskazywanie możliwości uzyskania pomocy. W przypadku działań interwencyjnych możliwe jest dotarcie do osób doznających przemocy oraz przeciwdziałanie występowaniu przemocy na dość wczesnym etapie jej występowania. Dzięki działaniom interwencyjnym oraz profilaktycznym, polegającym na zwróceniu uwagi pracowników służb

(lekarzy, funkcjonariuszy Policji, itp.) na czynniki mogące wskazywać na występowanie przemocy, możliwe jest udzielanie osobie doznającej przemocy szybkiej i profesjonalnej pomocy, bez narażania jej na skutki długotrwałego narażania na przemoc.

Wniosek 11

Udział sprawców przemocy w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc kształtuje się na podobnym poziomie, co jeszcze kilka lat temu. Na uwagę zasługuje jednak wysoki odsetek sprawców przemocy, którzy po przystąpieniu do programu kończą go oraz niski odsetek osób stosujących przemoc, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.

3.3. Diagnoza skali zjawiska przemocy domowej w Polsce na podstawie procedury „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Służbą, która najczęściej pozyskuje informacje o występowaniu przemocy w rodzinie jest Policja. Zwykle są to powiadomienia telefoniczne od samych pokrzywdzonych, z uwagi na zaistnienie konkretnego, zwykle kolejnego, zdarzenia o charakterze przemocy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę w latach 2020-2022

Lata	2020	2021	2022
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	10 065	10 907	14 445
Policja	72 601	64 250	61 645
Oświata	5 307	3 231	2 838
Ochrona zdrowia	1 039	1 138	1 308
Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2 369	2 566	2 918
Razem	91 381	82 092	83 196

Źródło: Dane statystyczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2022

Instytucją, która najczęściej uruchomiła procedurę „Niebieskie Karty” była Policja, na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur znaleźli się przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez pracowników ochrony zdrowia. W 2022 r. nastąpił wzrost liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” w odniesieniu do 2021 r. W okresie sprawozdawczym sporządzono 56 521 formularzy „Niebieska Karta-C”

/dane statystyczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2022/

4. Analiza zjawiska przemocy na terenie Gminy Bobolice

4.1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie oraz grup ryzyka na obszarze Miasta i Gminy Bobolice, rok 2018

Dokument, „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie oraz grupy ryzyka na obszarze miasta i gminy Bobolice” został opracowany w październiku 2018 r. przez PBRiS Gryfeks w ramach projektu „Kierunek – bezpieczna rodzina” –

dofinansowanego z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w ramach Programu Oslonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Materiał do analizy problemu gromadzony był w okresie wieloletnich obserwacji prowadzonych przez autora dokumentu na obszarze Bobolic oraz gminy Bobolice. W październiku 2018 roku zrealizowano badanie weryfikacyjno-aktualizujące na losowo dobranej próbie 250 dorosłych mieszkańców badanego obszaru, wzmocnionego wcześniejszym wywiadem pogłębionym w środowisku rodzinnym ukierunkowanym na opinie rodziców dzieci, które badane były w maju 2017 roku (analiza porównawczo –weryfikacyjna przy N= 186 dzieci i 116 dorosłych).

Kwerenda badania w środowisku dzieci i młodzieży, maj 2017 – rekomendacje i wnioski kierunkowe

Należy prowadzić pracę organiczną i profilaktyczną z całymi rodzinami w celu pogłębionego, rzeczywistego rozpoznania i zdiagnozowania problemów rodziny na obszarze Bobolic i gminy. Czynny udział w tym przedsięwzięciu powinni wziąć także policjanci i inne osoby funkcyjne.

W podsumowaniu tego modułu badawczego zastanawia fakt, iż dokładnie jedna trzecia (32,7%) badanych młodych mieszkańców Bobolic i gminy Bobolice w okresie minionego roku, poprzedzającego moment badania (maj 2017 rok – przyp.), doświadczyło jakiejś werbalnej i niewerbalnej przemocy. Więcej niż jedna czwarta część badanej próby (22,7%) borykała się (choćby tylko incydentalnie) z przemocą fizyczną i tylko nieco rzadziej z przemocą psychiczną. Przy czym dziewczęta (te najstarsze i tylko nieco młodsze) szczególną uwagę zwracały na przemoc psychiczną. Tymczasem – wg ocen badanej młodzieży – ich rodzice w pewnej części (26,7%) są przeświadczeni, że stosowanie wobec dzieci agresji jest pomocnym środkiem w ich procesie wychowawczym. Co więcej to matki przeważają w tej podgrupie. Kolejne 36,8% rodziców – jak twierdzi młodzież - odrzucają agresję wobec swoich dzieci, jednak z niewielkim przekonaniem co do słuszności tego stanowiska. Postrzeganie poziomu nasilenia się agresji w ich domu rodzinnym wydaje się mieć związek z wiekiem respondentów oraz środowiskiem, z jakiego się wywodzą.

Najczęściej, bowiem o nasilonej agresji rodziców wobec swoich dzieci mówili badani uczniowie szóstych klas szkół podstawowych w gminie Bobolice. Z kolei warto zauważyć, iż agresja rodzicielska nie jest przypisana do pozycji zawodowej lub społecznej rodziców. Wprawdzie najmniejszy odsetek wskazań nie dotkniętych przemocą młodzi respondenci ujawniają w grupie dzieci robotników, rolników oraz rencistów (na poziomie 21,3%), to jednak zastanawiające jest to, że ponad połowa dzieci bezrobotnych twierdzi, iż rodzice nie stosują wobec nich przemocy i agresji. Ten pozornie pozytywny trend może (ale nie musi) kryć w sobie kwestie zupełnego w wielu przypadkach braku zainteresowania dziećmi i ich poczynaniami ze strony rodziców.

Wnioski kierunkowe

Jedynym możliwym w tym obszarze życia rodzin w Bobolicach oraz w gminie Bobolice mniej lub bardziej skutecznych działań jest prowadzenie kampanii uświadamiających na temat koincydencji poszczególnych zachowań oraz skutków społecznych i psychicznych wyposażania dzieci w pakiet złych wzorców przez rodziców. Już, bowiem w niedalekiej przyszłości, to rodzice mogą (o ile już tak się nie stało) być adresatami lekceważenia swoich potrzeb a nawet agresji swoich dzieci. Należy, więc mówić i usilnie przekonywać rodziców w każdej z możliwych form, jakie są lub jakie mogą być konsekwencje (w tym prawne i psychiczne) ich złych zachowań, powielania złych wzorców, jakie odziedziczyli po swoich rodzicach itp.

Badanie zasadnicze – październik 2018 rok, Analiza materiału badawczego

Badaniu, co wcześniej zasygnalizowano poddano grupę 250 pełnoletnich mieszkańców Bobolic i gminy Bobolice wg rozkładu tzw. „soleckiego”, w tym 123 kobiety oraz 127 mężczyzn. Wśród ankietowanych osób 23 posiadały wykształcenie wyższe, 74 wykształcenie średnie, 68 wykształcenie zawodowe, 85 wykształcenie podstawowe. 64 osoby były w wieku do 25 lat, 59 w przedziale wiekowym 26 – 45 lat, 61 osób w przedziale wiekowym 46 – 65 lat i 66 osób w wieku 66 lat plus.

Badani mieszkańcy Bobolic oraz gminy Bobolice przemoc kojarzą w pierwszej kolejności (33,2% badanej próby) z aktami fizycznej dominacji nad dzieckiem, współmałżonkiem lub kimś innym. Dla tej grupy bicie, znęcanie się fizyczne itp. zachowania w ogromnej mierze wyczerpują znamiona stosowania przemocy. Dla co czwartego zapytanego dorosłego mieszkańca Bobolic lub gminy (25,6%) najbardziej dotkliwym (najczęściej stosowanym) przejawem przemocy jest nękanie psychiczne, nie koniecznie związane bezpośrednio (połączone) z przemocą fizyczną.

Podsumowanie

Zachowania i działania stanowiące akty przemocy psychicznej uznawane są za jedno z najbardziej rozpowszechnionych spośród wszystkich objawów przemocy wewnątrzrodzinnej. Jest to jednak często rodzaj sytuacji, które trudno jest jednoznacznie zdefiniować oraz – co zwykle jest poważnym problemem w działaniach Zespołów Interdyscyplinarnych – udowodnić. W prezentowanym badaniu, respondenci pytani byli o konkretne zachowania, dobrane w oparciu o zaprezentowaną wcześniej definicję przemocy fizycznej, psychicznej oraz innych form przemocy. Analiza zgromadzonego materiału badawczego pozwala wygenerować wniosek, że mieszkańcy Bobolic oraz gminy Bobolice w sposób prawidłowy definiują kategorię przemoc. Agresja, zbyt późno ujawniona (zarówno ta w formie przemocy fizycznej, psychicznej, ale też w każdej innej) potrafi zniszczyć małżeństwo, rodzinę oraz unieszczęśliwić wszystkich jej członków, a szczególnie dzieci. Powoduje także niszczenie relacji w środowisku, tak korzystnych dla funkcjonowania społeczności lokalnych w skali mikro. Szczególnie wiele ran odnoszą w procesie agresji dzieci oraz kobiety. Już, bowiem w marcu 2017 roku ujawniono, że znacząca część dorosłych mieszkańców Bobolic i gminy Bobolice (11,2%) dopuszcza myśl, iż osiągnięcie sukcesu wychowawczego dzięki agresji jest możliwe, a nawet realne. A więc uważali, że mogą swoje dzieci bić, znęcać się nad nimi psychicznie i upokarzać je w imię wyższego celu, jakim jest wychowanie do dorosłego życia w społeczeństwie. To się po półtora roku zasadniczo nie zmieniło, tak jest nadal. Tak oto jawi się pierwsza grupa ryzyka, jaką są rodzice, będący wręcz zwolennikami agresji w wychowaniu potomstwa. Twierdząc naiwnie i życzeniowo, że stosowane przez nich metody wychowawcze nie niosą w najmniejszym nawet stopniu zagrożenia zachwiania ich relacji z dziećmi.

Wnioski, rekomendacje

Należy prowadzić wielopłaszczyznową pracę edukacyjną z rodzicami oraz z dziećmi na temat skutków przemocy w procesie wychowawczym. Dzieci, bowiem (zwłaszcza te najmłodsze) w ograniczonym tylko zakresie uświadamiają sobie wszystkie składowe przemocy domowej, jakimi są permanentnie lub tylko okazjonalnie poddawane. Mają wprawdzie relatywnie dobrą wiedzę gdzie szukać pomocy, lecz równocześnie napotykają na trudności by z niej w pełni skorzystać, skoro „pierwsza instancja” – rodzic sam niekiedy bywa agresorem. Do osób obcych, dziecko zazwyczaj ma

ograniczone zaufanie i poczucie skrępowania. Należy, zatem bacznie obserwować dzieci by (nie przekraczając ich intymnej granicy) na czas zareagować i w momencie zagrożenia dziecku pomóc. Jest to rola rodzica, członków rodziny oraz nauczyciela, ale także kompetentnych w tej kwestii instytucji.

Przemoc zawsze kwalifikuje się do uczuć osoby, która jej doświadcza. Czyli jeśli ktoś ma poczucie, że zachowanie, które go dotyczy, jest przemocą, to tak właśnie jest. Należy bezwzględnie w okresie kilku tygodni lub miesięcy, w sposób pogłębiony zdiagnozować problemy dzieci oraz młodzieży w Bobolicach oraz w gminie Bobolice w obszarze zagrożeń zjawiskami patologii indywidualnej, będącej w konsekwencji podłożem, ale też i skutkiem przemocy w rodzinie i w środowisku.

Oczekiwaną formą zapobiegania przemocy jest wzmocnienie w Bobolicach i na obszarze gminy Bobolice mechanizmu szybkiego rozpoznawania oraz reagowania na wszelkie przejawy przemocy dorosłych i dzieci. Potrzeba jest również skuteczne napiętnowanie przemocy w taki sposób, by przestała owa przemoc być traktowana, jako nierozdzielny element lokalnego „kolorytu”, jako sprawa wewnątrzrodzinna, bez „prawa” do interwencji kogokolwiek w sprawy rodziny. Wszak przemoc rówieśnicza jest także pochodną „wewnętrznych spraw rodziny”.

Istotnym problemem z obszaru przemocy w środowisku miasta i gminy Bobolice, który wcale nie marginalnie pojawił się jest kwestia tzw. „galerianek”. Nie należy tej sprawy bagatelizować. Nawet gdyby to był tylko jeden przypadek dziecięcej prostytucji to należy się nad nim pochylić i natychmiast zminimalizować straty. Tym zadaniem, a więc obserwacją i reakcją na zagrożenie obarczeni powinni być w pierwszej kolejności rodzice, ale nie zwalnia to odpowiedzialności innych osób i instytucji. Zatem rodzina jest w wielu miejscach miasta i gminy drugą grupą ryzyka.

Niezmiernie istotnym problemem na badanym obszarze Bobolic oraz przyległych wiosek w gminie, mającym wpływ na pojawienie się innych form przemocy, pozostają skrywane niekiedy nawet przed sąsiadami krótkotrwałe wyjazdy członków najbliższej rodziny. Chodzi o nie ujawnianie ich nieobecności, a co za tym idzie w konsekwencji poziomu przychodów w celu utrzymania prawa do świadczeń z Urzędu Pracy oraz tzw. pomocy społecznej. W konsekwencji trwająca nawet kilka tygodni migracja zarobkowa rodziców lub dorosłych dzieci w odległe okolice kraju, a tym bardziej poza granice Polski powoduje zaistnienie w rodzinie zjawiska tzw. „eurosieroctwa”. Jest to problem na obszarze gminy i miasta Bobolice zbadany bardzo powierzchownie i jedynie wycinkowo. Ponieważ na ten problem – w różnej formie i różnym kontekście – już w 2017 roku zwróciło uwagę nieco ponad 27% badanych mieszkańców Bobolic i gminy, to nie można tego uznać za zjawisko marginalne lub wręcz nie być.

Na terenie Bobolic oraz gminy Bobolice zdecydowanie mniej niż połowa badanych nie dopuszcza jakiegokolwiek przemocy, jako normę zachowań społecznych. Jednak aż 17,6% rozmówców przyzwala na bicie dzieci przez rodziców i takie przyzwolenie postuluje. Dla kolejnych 14,4% badanych dopuszczalnym jest wzajemne poszturchiwanie się dzieci lub młodzieży. A w jaki sposób rozgranaczyć owo poszturchiwanie się z regularną, a wręcz niebezpieczną bójką np. „za szkołą” lub z tzw. „ustawką” młodych „kiboli”? Co gorsza, taka sama liczba naszych respondentów (14,4%) wyznaje zasadę, jakoby zachowania mające „zahartować” dziecko, były czymś, na co należy przyzwolić dla dobra dziecka. Ojcowie lub szerzej rzecz ujmując - mężczyźni, częściej niż matki, chcieliby „hartować” swoje dzieci (szczególnie synów) „domowymi sposobami”. To tylko potwierdza, że rodzina w szerokim rozumieniu jest ową drugą grupą ryzyka. Pomimo faktu, że aż 63,6% wszystkich naszych rozmówców z obszaru gminy i miasta Bobolice stwierdziło w październiku 2018 roku, iż w ostatnim okresie spotkało się w swojej miejscowości z jakimiś aktami agresji, czy wręcz przemocy, nie należy całej gminy i całego miasta traktować jako „grupę ryzyka”. Najczęściej wskazywano na

stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, a więc na te formy przemocy, najbardziej bezpośrednio kojarzone z upokarzaniem człowieka i psychicznym udrczeniem, to jednak natężenie tej przemocy było różne, w różnych miejscowościach. Problem przemocy jest zauważalny przez mieszkańców niektórych miejscowości w gminie Bobolice w sposób niebudzący wątpliwości. Należy jednak uczynić zastrzeżenie, iż w każdej z tych wiosek przemoc nie ma charakteru masowego, wszak w wielu przypadkach respondenci omawiali te same wydarzenia w różnych „odślonach”. To, bowiem wymaga pogłębionej analizy, mając na uwadze wcześniejsze badania z maja 2017 roku, ale także ujawnione w najnowszym badaniu z października 2018 roku, pierwsze skojarzenia form przemocy w tych miejscowościach. Reasumując. Najbardziej zagrożonymi obszarami gminy, stanowiącymi rozproszone grupy ryzyka awią się wioski i całe sołectwa, relatywnie jeszcze niedawno postrzegane, jako wsie popegeerowskie. Dla potrzeb tej analizy, można przyjąć, iż jest to trzecia grupa ryzyka.

Pomimo zawężenia rozpoznawania form przemocy, jest to problem poważny. Skoro, bowiem dodamy do tego przemoc nie do końca uświadamianą, to potrzebne są dodatkowe, wzmożone działania, ale także profesjonalne szkolenia w kwestii rozpoznawania wysublimowanych form dręczenia oraz poniżania i przeciwdziałania im w każdym indywidualnym przypadku.

Należy nadal prowadzić, na każdym poziomie wieku, edukację w obszarze przyczyn (rzeczywistych i domniemanych) oraz podłoża stosowania przemocy, mając na uwadze zgromadzone także w trakcie realizacji tego badania opinie mieszkańców na ten temat. Wprawdzie na pytanie o przyczyny stosowania przemocy nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Jednak na pierwszy plan (w ocenie respondentów w Bobolicach i w gminie Bobolice) wybija się nadmierna ilość wypitego alkoholu, lub prościej sam fakt nadużywania mocnych trunków, cechy osobowościowe (charakter człowieka), domniemana presja środowiska oraz „tradycje rodzinne”.

W procesie likwidacji i minimalizowania ilości przyczyn zachowań przemocowych należy uwzględnić fakt dostrzegania po stronie sprawców wielopoziomowej przemocy choroby psychicznej, ale częściej stanu psychiki agresorów spowodowanych frustracją długotrwałym bezrobociem, brakiem perspektyw oraz niedostatkiem z tym związanym. Potrzebne są, zatem konsultacje psychologiczne w przypadkach ujawnionej agresji lub w chwili jej zagrożenia. Niebagatelną rolę ma tutaj do odegrania m.in. szkoła. Każda z miejscowości w gminie Bobolice ma swoją optykę na temat podłoża stosowania przemocy w rodzinie i w środowisku.

Sprawcą przemocy może być praktycznie każdy. Jednak przewagę stanowią domownicy, a zatem przemoc fizyczna, psychiczna oraz każda inna jest afiliowana najczęściej w rodzinie. Jedynie mniej, niż co dziesiąty w grupie badanych wskazał(a), iż sprawcą przemocy w konkretnych przypadkach (znanych respondentom) jest ktoś inny niż członek rodziny. Wprawdzie więcej niż w co czwartym przypadku stosowanie przemocy przypisywane jest ojcu rodziny, to jednak agresorami okazują się nad wyraz często również matki (kobiety), a nawet starsze i młodsze dzieci. W znakomitej większości miejscowości w gminie Bobolice oraz w samych Bobolicach ujawniono dosłownie pojedyncze przypadki badanych, którzy nie wiedzieliby, u kogo szukać pomocy w momencie narastania procesu przemocy np. w rodzinie. Pozostali respondenci nie mieliby z tym problemów lub – w razie potrzeby - bardzo łatwo doprecyzowaliby swoją wiedzę na ten temat. Poważnym utrudnieniem w procesie reagowania na przemoc jest, zatem – co należy raz jeszcze uwypuklić – nazbyt częsty brak uświadomienia sobie wagi oraz charakteru zachowań przemocowych, czy może raczej, traktowanie przez agresorów i ofiary pewnych zachowań (ewidentnie lokujących się w grupie czynów zabronionych), jako „normalnych” i – co gorsza – nawet społecznie (w skali mikro) akceptowalnych. Zatem wiedza o

możliwości pomocy, o miejscach i osobach gotowych takiej pomocy udzielić jest w Bobolicach i w gminie Bobolice na bardzo wysokim poziomie. Jednocześnie relatywnie wysoki – przynajmniej w niektórych miejscowościach - poziom przyzwolenia na przemoc z uwagi na strach i wstyd, brak świadomości w obszarze zachowań przemocowych (szczególnie w przypadkach przemocy nieco bardziej „wyrafinowanej”, w sferze psychiki) i brak woli występowania przeciwko np. członkowi (członkom) rodziny, stanowią poważne ograniczenia w procesie minimalizowania przemocy na obszarze Bobolic oraz gminy Bobolice.

4.2. Analiza ewaluacji problemów społecznych w środowisku młodzieży oraz osób dorosłych w mieście i w gminie Bobolice, sierpień 2020 r.

Opracowanie dokumentu jest pokłosiem analizy materiału badawczego zgromadzonego w procesie diagnozowania środowiska młodzieży szkolnej (w przeważającej większości klasy szóste i wyżej bobolicznych szkół podstawowych i młodzieży szkół średnich) oraz wyselekcjonowanej grupy pełnoletnich mieszkańców miasta i gminy Bobolice, w sierpniu 2020 roku. Niniejsza analiza wykonana została z inspiracji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Miejskiego w Bobolicach. Z przyczyn obiektywnych (uwarunkowania związane z pandemią COVID 19) badanie przeprowadzone zostało na reprezentatywnej dla badanej populacji próbie 250 uczniów bobolicznych szkół oraz (w przypadku młodzieży szkół ponadpodstawowych) m.in. uczących się w Szczecinku, Białym Borze, Koszalinie oraz w Darłowie. Stanowi to w przybliżeniu nie mniej niż 50 % populacji wszystkich uczniów (dzieci i młodzieży) na tych poziomach nauczania w mieście i w gminie Bobolice. Osobną próbę badawczą stanowili pełnoletni mieszkańcy miasta i gminy Bobolice (200 respondentów). Badanie zrealizowano metodą swobodnych wywiadów (m.in. w formule Mystery Shopping oraz badania surveyowe), dla których bazą wyjściową był materiał badawczy zgromadzony w sierpniu 2020 roku oraz w trakcie badań poprzednich, po 20 września 2018 roku w środowisku bobolicznej młodzieży.

Zdaniem blisko jednej czwartej części badanych dorosłych mieszkańców Bobolic oraz gminy Bobolice (24,6%) osiągnięcie sukcesu wychowawczego dzięki agresji jest możliwe, a nawet realne. Tyle samo (23,5%) nie jest zwolennikami agresji w relacjach z dziećmi, lecz ma pewne wątpliwości, czy aby na pewno nie daje ona *per saldo* pozytywnych skutków wychowawczych, kiedy zawiodą inne środki perswazji i dyscyplinowania. Tylko, co piąty badany (18,5%) zdecydowanie temu zaprzecza. A zatem agresja/przemoc obecna jest w zaciszu domowym.

Do pewnego stopnia zadziwiające jest to, że w stosowaniu radykalnych metod wychowawczych w ocenie dorosłych nie widzą oni w wielu przypadkach związku z budowanymi relacjami z dziećmi. Pomimo przychylności dla przemocy rodzice są relatywnie często przekonani o tym, że ich dzieci chętnie i szczerze zwierają się im ze swoich spraw i radości. Otóż wśród zdecydowanych zwolenników agresji w wychowaniu potomstwa, aż 30,6% dorosłych mieszkańców gminy Bobolice twierdzi, że nie ma w najmniejszym nawet stopniu zagrożenia dla zachwianych relacji z dziećmi. Nieco realniej wyobrażają sobie tę zależność osoby, które raczej skłaniają się do stosowania agresji w kontaktach z dziećmi w celu osiągnięcia pozytywnych efektów wychowawczych. W tej podgrupie tylko 16% nie dostrzega wpływu ich zachowania na postrzeganie ich (rodziców) przez dzieci i na zaufanie jakim dzieci je darzą. Co więcej, znacząca liczba rodziców stosujących przemoc lub/i agresję w wychowaniu nadal jest przekonanych o tym, iż cieszą się autorytetem u swoich dzieci. Czy aby na pewno nie myślą tego ze strachem wynikającym z dominacji rodzica nad dzieckiem?

Jest, więc problem z radzeniem sobie przez rodziców w procesie wychowawczym ich dzieci bez agresji. Nie wszystko jednak można przypisać ugruntowanym i nadal obowiązującym w wielu domach i rodzinach na obszarze Bobolic oraz gminy wzorcom zachowań zaczerpniętych z domów dziadków. W opinii badanych dorosłych, agresja w stosunku do dzieci jest nie tyle koniecznością, co ostatnią ze skutecznych metod. Pojawia się ona wówczas, kiedy słowna perswazja, rozmowy i „zalatwianie po dobroci” już nic nie dają. Oczywiście po którymś razie rodzice „odpuszczają” i - idąc na skróty - od razu stosują przemoc (werbalną i niewerbalną). Dowodzi to tego, że rodzicom po prostu brak jest argumentów w obcowaniu z dziećmi.

Taki stan rzeczy zapewne, (choć oczywiście nie zawsze) wynika z pewnej nieporadności rodziców, życiowej bez troski i z po części wyuczonych ich niezradności. Nad wyraz często w tym środowisku wynika to także z uzależnienia rodziców od alkoholu na tle problemów życia codziennego. Rodzice, na zadane pytanie o postrzeganie przez ich dzieci relacji wewnątrzrodzinnych odpowiadają, że uzależnienia i bezradność, czy wręcz domniemana bez troska rodziców może mieć negatywny skutek dla subiektywnego poczucia bezpieczeństwa przez ich dzieci (49,5%). Dla więcej, niż co trzeciego dorosłego nie stanowi to najmniejszego problemu. Co ciekawe, problemu tego częściej niż mężczyźni (32,5%) nie dostrzegają kobiety (38,5%). Dzieje się tak zapewne z tego powodu, że matki częściej niż ich mężowie niwelują (często z konieczności, a innym razem machinalnie) straty powstałe w wyniku uzależnień w rodzinie, bezradności rodzica (rodziców), czy z chęci uratowania wizerunku rodziny przed sąsiadami. Jeżeli zauważymy, że tę korelację dostrzegają w 63,7% członkowie rodzin aktualnie bezrobotnych oraz w 46% z tych rodzin, w których respondent uchylił się z różnych względów od wskazania swojego aktualnego statusu zawodowego, to obraz ten wygląda raczej szaro. Jest w tym jednak optymizm, gdyż samo uświadomienie sobie problemu może być przesłanką lub wewnętrznym imperatywem do zmiany, także swojego zachowania rodzica (rodziców). Na to nakładają się oczywiście zewnętrzne uwarunkowania i rozliczne okoliczności. Rodziny muszą m.in. przełamać w sobie syndrom rodziny wykluczonej, w której 54,5% spośród nich dostrzega rujną rolę bezradności i alkoholu. Ale nawet ci, którzy postrzegają swoją rodzinę, jako zwykłą i bez szczególnych wyróżnień także rozumieją w 41% te kwestie.

4.3. Diagnoza skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Bobolice w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”

Na podstawie Uchwały Nr XLIII/392/10 Rady Miejskiej w Bobolicach z dnia 27 sierpnia 2010 r. oraz Uchwały NR XXX/279/13 z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, Burmistrz Bobolic Zarządzeniem z dnia 30 sierpnia 2010 r. powołał na terenie Gminy Bobolice Zespół Interdyscyplinarny podejmujący działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół prowadził działania w okresie od dnia 30 sierpnia 2010 r. do dnia 20 września 2023 r.

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. Uchwałą Nr LII/464/23 Rady Miejskiej w Bobolicach z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, Burmistrz Bobolic Zarządzeniem Nr 107/2023 z dnia 12 września 2023 r., z dniem 21 września 2023 r. powołał na terenie Gminy Bobolice Zespół Interdyscyplinarny.

Tabela 1: Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Lata	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	4	9	12

w tym przez:			
pracowników socjalnych	0	1	2
funkcjonariuszy Policji	4	8	10
przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0
przedstawicieli oświaty	0	0	0
przedstawicieli ochrony zdrowia	0	0	0
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym	10	10	16
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty- C”	3	7	13
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta -D”	3	7	10
Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” z powodu ustania przemocy w rodzinie	7	7	11
Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	2	3	4

Źródło: Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego w Bobolicach

Na przelomie ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby procedur „Niebieskie Karty”.

5. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Działalność gmin

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej, jako instytucji polityki społecznej państwa jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym wsparcia zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji pracownik socjalny:

- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,
- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia,
- bierze udział w opracowywaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy ochrona życia i zdrowia ludzi i mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra.

W ramach swoich kompetencji funkcjonariusz Policji:

- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,
- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobą stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Ochrona zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia fizyczne (tzw. uszkodzenia zdrowia somatycznego) i uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, przedstawiciel ochrony zdrowia:

- informuje osobę doznającą przemocy domowej o możliwościach uzyskania pomocy,
- wystawia na prośbę osoby doznającej przemocy domowej bezpłatne zaświadczenie lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej,
- w przypadku zagrożenia życia, zdrowia i bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej zawiadamia Policję,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,
- uczestniczy w procedurze zabezpieczenia dziecka zgodnie z art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka krzywdzonego jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest osobą doznającą przemocy domowej przedstawiciel oświaty:

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gdy aktem przemocy towarzyszy alkohol przedstawiciel GKRPA:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby doznającej przemocy domowej,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
- udziela informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- przeprowadza rozmowę z osobą stosującą przemoc domową na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje tę osobę o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

Zespół interdyscyplinarny lub grupy diagnostyczno-pomocowe

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno-pomocowych.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym.

Grupy diagnostyczno-pomocowe

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy, w szczególności:

- dokonanie na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy

domowej oraz osób stosujących przemoc domową,

- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia,
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność,
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”,
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” oraz wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

6. Zasoby instytucjonalne Gminy Bobolice w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Lp.	Nazwa jednostki/organizacji	Adres	Numery telefonów	Adres e-mail/strona www
1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w tym: - Centrum Wspierania Rodziny - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	Bobolice, ul. Jedności Narodowej 13	(94) 318-75-95 (94) 318-77-13	e-mail: mgops@bobolice.pl www.mgops.bobolice.pl
2.	Zespół Interdyscyplinarny	Bobolice, ul. Jedności Narodowej 13	(94) 318-75-95 (94) 318-77-13	e-mail: mgops@bobolice.pl www.mgops.bobolice.pl
3.	Posterunek Policji	Bobolice, ul. Koszalińska 8A	(47) 784-12-14 604-442-022	e-mail: agnieszka.czarnecka@sc.policja.gov.pl
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Bobolice, ul. Jedności Narodowej 13	(94) 318-75-95 (94) 318-77-13	e-mail: mgops@bobolice.pl www.mgops.bobolice.pl
5.	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych, w tym Punkt Przeciwdziałania Przemocy „SENS”	Bobolice, ul. Jedności Narodowej 13	(94) 318-75-95 (94) 318-77-13	e-mail: swis.bobolice@wp.pl www.mgops.bobolice.pl
6.	Urząd Miejski	Bobolice, ul. Ratuszowa 1	(94) 345-84-01	e-mail: gmina@bobolice.pl www.bobolice.pl
7.	Zakład Opieki Zdrowotnej „ASKLEPIOS”	Bobolice, ul. Zwycięstwa 8-12	(94) 318-74-76 604-131-128	e-mail: asklepios.bobolice@poczta.fm
8.	Przychodnia Lekarska „AMELIA”	Bobolice, ul. Reymonta 2	793-587-777	e-mail: bobolice@przychodniaamelia.pl
9.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP	Bobolice, ul. Kościelna 1	(94) 318-73-29	e-mail: rbaran@koszalin.opoka.org.pl www.parafia.bobolice.pl
10.	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Bobolicach	Bobolice, ul. Głowackiego 7d	(94) 318-74-86	e-mail: sekretariat@sphobolice.pl www.sphobolice.pl
11.	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Kłaninie	Kłanino 7	(94) 316-70-36	e-mail: szkolaklanino@o2.pl www.szkoła-klanino.bobolice.pl
12.	Szkoła Podstawowa w Drzewianach	Drzewiany 76	(94) 318-78-23	e-mail: drzewiany@wp.pl www.spdrzewiany-bobolice.szkołnastrona.pl
13.	Szkoła Podstawowa im. Tony'ego Halika w Dargini	Dargiń 47	(94) 318-28-99	e-mail: szkoladargin@op.pl www.spdargin.pl
14.	Przedszkole w Bobolicach	Bobolice, ul. Szkolna 1	(94) 318-73-23 730-535-130	e-mail: przedszkole.bobolice@interia.pl www.przedszkolebobolice.edupage.org
15.	Żłobek Miejski w Bobolicach „Elfiki”	Bobolice, ul. Szkolna 1	720-833-100	e-mail: e.dadan@bobolice.pl www.zlobek.bobolice.pl

/opracowanie własne/

7. Założenia Programowe

7.1. Obszary, kierunki i działania Programu

Obszary, kierunki i działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Gminie Bobolice na lata 2024-2030 zostały określone do realizacji przez partnerów Programu w załączniku do Programu.

7.2. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w Gminie Bobolice.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Cel 4: podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

7.3. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu przyczynią się do zwiększenia skuteczności świadczonej pomocy oraz wsparcia osób i rodzin zagrożonych i doznających przemocy domowej przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy domowej,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy,
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób doznających przemocy domowej oraz osób tę przemoc stosujących,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.

7.4. Miejsce i czas realizacji Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie realizowany na terenie Gminy Bobolice w latach 2024-2030.

7.5. Adresaci Programu

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Bobolice, w szczególności:

- osoby doznające przemocy domowej,
- osoby stosujące przemoc domową,
- osoby/rodziny zagrożone przemocą domową,

- świadkowie przemocy domowej,
- przedstawiciele instytucji i służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- społeczność lokalna.

7.6. Realizatorzy Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Bobolice będzie realizowany przez lokalne instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach, w tym Zespół Interdyscyplinarny,
- Posterunek Policji w Bobolicach,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bobolicach,
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach, w tym Punkt Przeciwdziałania Przemocy „SENS”,
- Urząd Miejski w Bobolicach,
- Zakład Opieki Zdrowotnej „ASKLEPIOS” w Bobolicach,
- Przychodnię Lekarską „AMELIA” w Bobolicach,
- Parafię Rzymskokatolicką pw. Wniebowzięcia NMP w Bobolicach,
- Szkołę Podstawową im. Henryka Sienkiewicza w Bobolicach,
- Szkołę Podstawową im. Jana Brzechwy w Kłaninie,
- Szkołę Podstawową w Drzewianach,
- Szkołę Podstawową im. Tony’ego Halika w Dargini,
- Przedszkole w Bobolicach,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Bobolicach,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna,
- Żłobek Miejski w Bobolicach „Elfki”.

7.7. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Bobolice są środki finansowe budżetu Gminy Bobolice oraz inne źródła.

7.8. Sposób kontroli realizacji Programu

- sprawozdanie z realizacji zadań za dany rok kalendarzowy, partnerzy Programu są w obowiązku przekazać w wersji papierowej do koordynatora Programu do dnia 30 stycznia roku,
- koordynator Programu przygotowuje raport całłościowy z wykonania zadań za dany rok, a następnie raport przedkłada Burmistrzowi Bobolic w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

7.9. Koordynator Programu

Koordynatorem programu jest Pani Aneta Jasiulek, pracownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobolicach.

7.10. Monitorowanie realizacji Programu

- Burmistrz Bobolic sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie,
- Rada Miejska po zasięgnięciu opinii jednostek realizujących program może w uzasadnionych przypadkach określać bieżące kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.